

Innhold

Innledning	13
Kapittel 1	
Hva er psykopati	17
Psykopati	19
Person, personlighet og personlighetsforstyrrelse	20
Person	20
Personlighet	21
Personlighetsforstyrrelse	22
Psykopati og alvorlig personlighetsforstyrrelse	24
Diagnose og diagnostikk	25
Kapittel 2	
Klinisk tilbakeblikk	28
Utvikling av psykopatibegrepet: moralisme og forståelsen av årsaker	28
Fra alle typer til en spesifikk personlighetsforstyrrelse	30
Hervey M. Cleckley og psykopati	31
Nyere oppfatninger av psykopati, Otto Kernberg og Robert Hare	32
Kapittel 3	
Å identifisere psykopati	34
Klinisk vurdering	35
Strukturerte metoder	36
Psykopatisjekklisten – PCL-R	36
PCL:SV – Psykopatisjekklisten kortversjon	37
PCL:YV – Psychopathic Checklist Youth Version	37
YPI – Youth Psychopathic Traits Inventory	38

ICU – Inventory of Callous-Unemotional Traits	38
CAPP – Comprehensive assessment of psychopathic personality disturbance	38
PPI – Psychopathic Personality Inventory	39
TriPM – Triarchic Psychopathy Measure	40
E-LSRP – Expanded – Levenson Self-Report Psychopathy	40
PAT – Psycho-Game Assessment Tool	41
Kapittel 4	
Psykopatians ansikter	42
Kjernetrekk	43
Psykopatisjekklisten – PCL-R	44
Psykopatisjekklisten kortversjon – PCL:SV	44
Tolv kjernetrekk ved psykopati	45
Overfladiskhet	45
Grandiositet og storhetstanker	46
Løgnaktig	47
Manglende skyldfølelse	48
Mangler empati	48
Uforpliktende	49
Impulsivitet	50
Dårlig atferdskontroll	51
Lite realistiske fremtidsplaner	51
Uansvarlighet	51
Antisosial atferd i ungdomsalder	52
Antisosial atferd i voksen alder	53
Utslag av psykopati	53
Kjernetrekk?	53
Det omvendte av psykopati og psykopatiens kjerne	54
Kapittel 5	
Årsaker til og utvikling av psykopati	55
Født sånn eller blitt sånn	56
Primær- og sekundærpsykopati og sosiopati	57
Vårt biologiske grunnlag og psyken	58
Arv	59
Genetikk og epigenetikk	62
Fysiologi	62
Fra anatomi til nevrofysiologiske prosesser	63

Miljø	64
Kultur	65
Arv, miljø og kultur i samspill	66
Noen spesifikke teorier bak psykopati	69
Trassteori	69
Lavt angstnivå	70
Psykodynamisk teori	71
Dynamisk Modell av Psykopati (DMP)	72
Utvikling fra barn til voksen	73
Tidlige avvik og kriminalitet	73
I barnehagen	75
I skolen	76
Stabilitet fra barn til voksen	76
Kapittel 6	
Myter om psykopati	78
Noen myter om psykopati	79
Psykose	79
Følelseløse?	80
Ondskap	82
Intelligens	83
Kriminelle – helst seriedrapsmenn?	84
Kapittel 7	
Liv – og yrkesliv	87
Er psykopati utelukkende negativt?	88
Hvor i verden	90
Kvinner og menn	93
I yrkeslivet og der alle andre er	94
Sjefen min er psykopat!	95
Vellykket eller (små)kriminell	96
Hvitsnippforbryterne	99
Notabiliteter, autoriteter, hvite frakker og sjarme	102
Kapittel 8	
Behandling og straff	105
Behandling av psykopati	106
Fra forgangne tider – det terapeutiske samfunn	107
Kan psykopati behandles? Noen nyere studier	109

Kjennetegn på hensiktsmessig behandling	111
Hvorfor psykopati er så vanskelig å behandle	112
Tidlig behandling	114
Når mennesker med psykopati selv oppsøker hjelp	116
Noen siste ord om behandling	118
Straff overfor mennesker med psykopati – har det noen hensikt? . . .	118
Dilemma nummer én: Kan de noe for det?	121
Dilemma nummer to: Vil straff fungere etter hensikten?	123
Straff og psykopati oppsummert	124

Kapittel 9

Tiltak	125
Vi to er ett	126
Den første tiden – sjarme, samhörighet og fellesskap	127
Lærdom	127
Relasjonen endrer seg	128
Isolering og kontroll	129
Lærdom	130
Håp i hengende snøre	130
Håp om endring og følelse av skam	131
Lærdom	131
En prosess starter	131
Gradvis innsikt og mer skam	132
Lærdom	132
Ambivalens, skyldfølelse og bistand	133
Ambivalens	133
Lærdom	133
Frigjøring?	134
Separasjon, kamp om verdighet og rettigheter – og egen sikkerhet	135
Lærdom	135
I yrkeslivet	137
Kolleger	137
Sjefer	138
Forretningspartnere og karismatiske selgere og gründere	138
Barn av mennesker med psykopatisk personlighetsforstyrrelse	139
Og alle de andre	142

Kapittel 10	
Avslutning	143
Kilder	145
Stikkord	153